

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji

Biotehnički fakultet - Trg Kralja Nikole bb, 81000 Podgorica

Tel: 020 206 713 Fax: 020 206 712

E-mail: extension-pg@t-com.me

Tritikale – perspektivna ratarska kultura

Tritikale je žitarica koja je nastala ukrštanjem pšenice i raži, tako što objedinjuje pozitivna svojstva ove dvije žitarice koja se ogledaju u povećanom sadržaju proteina, a naročito u pogledu aminokiselinskog sastava. Tritikale je perspektivna ratarska kultura koja zaslužuje pažnju proizvođača, našla je svoje mjesto u ratarskoj i stočarskoj proizvodnji, a sve je više prisutna i u ljudskoj ishrani. Zelena masa krmnih sorti tritikala je nježna i sladunjava, zbog čega je stoka vrlo rado jede.

Uslovi uspijevanja: U pogledu agroekoloških usjeva ova žitarica je jako prilagodljiva, dobro uspijeva i u sušnim regionima. Pokazuje dobru otpornost prema niskim temperaturama pa dobre rezultate postiže i u planinskim područjima. Tritikale je žito koje bolje prezimljava od pšenice, otporniji je na nagla otapanja snijega i pojavu ledene kore. Tritikale je žito koje pokazuje dobru otpornost prema bolestima.

Ovoj žitarici dobri predusjevi su oni koji rano napuštaju zemljište kao što su : grašak, rane sorte krompira, višegodišnje travno-djetelinske smješe, kao i usjevi koji se gaje za zelenu masu. Kao i ostale žitarice tritikale ne podnosi uzgoj u monokulturi, tako da na istu parcelu dolazi nakon tri godine.

Kao i sva strna žita traži kvalitetnu obradu zemljišta kojoj treba posvetiti dosta pažnje s obzirom na to da tritikale ima slabo razvijen žiličast korijen slabe usisne moći. Duboka obrada zemljišta pozitivno djeluje na prinos tritikala. Dobra predstjetvena priprema zemljišta treba da obezbijedi stabilan sloj zemljišta za klijanje i nicanje.

Vrijeme sjetve zavisi od uslova uspijevanja, rejona proizvodnje i botaničkih osobina sorte. Kod utvrđivanja optimalnog vremena sjetve treba uzeti u obzir i vremenske prilike, stanje zemljišta i njegovu vlažnost i vrijeme žetve predusjeva.

Optimalan rok za sjetvu tritikala je od kraja septembra do sredine oktobra mjeseca, sa 250-260 kg/ha, odnosno 450 do 500 klijavih zrna/m². Dubina sjetve kreće se od 3 do 5 cm. Od dubine sjetve zavisi brzina nicanja, razvoj čvora bokorenja i normalan razvoj korijenovog sistema.

Pored kvalitetne obrade, predstjetvene pripreme i sjetve, bez mineralnih đubriva nema visokih i kvalitetnih prinosa, s tim da je obavezno uraditi analizu zemljišta, a na osnovu rezultata analize zemljišta unijeti potrebna hraniva. Orjentacione količine mineralnih đubriva se kreće oko 300kg/ha NPK (8:16:24), a za prihranu koriste se azotna lako rastvorljiva đubriva u rano proljeće.

Žetva tritikala se vrši na prelazu voštane u punu zrelost, a način žetve zavisi od stepena polegljivosti usjeva. Sorte za zrno imaju čvrsto i nisko stablo pa ne polegnu, dok krmne sorte koje imaju visoko stablo u momentu sazrijevanja jako polegnu. Žetva se preporučuje kada vlaga zrna padne na približno 13%, što se događa pri kraju žetve pšenice. Prinosi su izuzetno visoki uz odgovarajuću agrotehniku.

Svetlana Bujanja, dipl. ing. polj.

Stručni saradnik u oblasti ratarstva i povrtarstva

